

**ПРАВООХОРОННА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ****THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE AS A COMPONENT
OF ENSURING NATIONAL STABILITY**

**Берендєєва А.І., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін,
Одеський державний університет внутрішніх справ,**

**Машенко В.С.
викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін,
Одеський державний університет внутрішніх справ**

Стаття присвячена дослідженню правоохоронної функції держави як складової забезпечення національної стійкості в умовах зростання масштабів та складності сучасних загроз, що поєднують воєнні, терористичні, кібер- та інформаційні впливи. Обґрунтовано, що трансформація безпекового середовища зумовлює переосмислення завдань і механізмів реалізації цієї функції, перехід від традиційної моделі, орієнтованої на реагування, до комплексної превентивно-стабілізаційної діяльності. Особлива увага приділена аналізу сучасних тенденцій, серед яких: поєднання силових і сервісних функцій, забезпечення верховенства права як стримуючого та стабілізуючого фактору, пріоритет захисту критичної інфраструктури, інституційна взаємодія як системний елемент, інтеграція фізичної та кібербезпеки.

Розкрито, що ефективне виконання правоохоронної функції держави вимагає скоординованої взаємодії правоохоронних органів, органів безпеки та оборони, військово-цивільних адміністрацій і громадянського суспільства, спрямованої на забезпечення безперервності функціонування публічних інститутів та захисту стратегічно важливих об'єктів навіть в умовах воєнного стану. Наголошено, що дотримання принципів пропорційності, законності та тимчасовості обмежень прав і свобод людини є ключовою умовою збереження легітимності державної влади та довіри суспільства.

У статті використано положення Конституції України, чинного законодавства у сферах національної безпеки, кіберзахисту та охорони публічного порядку, а також актуальні наукові підходи. Запропоновані висновки можуть бути використані для подальшої розробки теоретико-правових засад інституційної стійкості та удосконалення нормативно-правового регулювання правоохоронної діяльності в умовах кризових викликів.

Ключові слова: правоохоронна функція, правоохоронні органи, національна безпека, публічний порядок і безпека, взаємодія, права людини, верховенство права, публічне управління, критична інфраструктура.

The article is devoted to the study of the law enforcement function of the state as a component of ensuring national stability in the conditions of increasing scale and complexity of modern threats that combine military, terrorist, cyber and information influences. It is substantiated that the transformation of the security environment necessitates a rethinking of the tasks and mechanisms for implementing this function, a transition from a traditional model focused on response to comprehensive preventive and stabilization activities. Particular attention is paid to the analysis of modern trends, including: the combination of force and service functions, ensuring the rule of law as a deterrent and stabilizing factor, the priority of protecting critical infrastructure, institutional interaction as a systemic element, the integration of physical and cyber security.

It is revealed that the effective implementation of the law enforcement function of the state requires coordinated interaction between law enforcement agencies, security and defense agencies, military-civilian administrations and civil society, aimed at ensuring the continuity of the functioning of public institutions and the protection of strategically important objects even in conditions of martial law. It is emphasized that compliance with the principles of proportionality, legality and temporary nature of restrictions on human rights and freedoms is a key condition for maintaining the legitimacy of state power and public trust.

The article uses the provisions of the Constitution of Ukraine, current legislation in the areas of national security, cyber defense and protection of public order, as well as current scientific approaches. The proposed conclusions can be used for further development of theoretical and legal foundations of institutional stability and improvement of regulatory and legal regulation of law enforcement activities in conditions of crisis challenges.

Key words: law enforcement function, law enforcement agencies, national security, public order and safety, interaction, human rights, rule of law, public administration, critical infrastructure

Вступ. Правоохоронна функція держави традиційно розглядається як одна з базових гарантій реалізації публічної влади та підтримання публічного порядку та безпеки. У сучасних умовах правоохоронна функція зазнає суттєвих трансформацій. Зміни в політичному, правовому та безпековому середовищі зумовлюють потребу в оновленні підходів до її реалізації, переосмисленні цілей і засобів, які застосовуються правоохоронними органами. Зростає роль міжвідомчої взаємодії, аналітичних методів, а також формування нових механізмів довіри між суспільством і правоохоронною системою.

Актуальність дослідження правоохоронної функції держави як складової забезпечення національної стійкості зумовлена зростанням масштабів і складності сучасних загроз, що поєднують воєнні, терористичні, кібер- та інформаційні впливи. В умовах воєнного стану та гібридної агресії правоохоронні органи відіграють ключову роль не лише у підтриманні правопорядку, а й у збереженні працездатності публічних інститутів, захисті кри-

тичної інфраструктури та гарантуванні безперервного доступу громадян до базових послуг. Інтеграція правоохоронної діяльності у систему національної стійкості забезпечує комплексне реагування на загрози та формує довіру суспільства до держави, що є визначальним чинником стабільності та відновлювальної спроможності країни.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню проблематики правоохоронної функції держави присвячено чимало наукових праць. Зокрема, концептуальні засади цієї функції, її структура, форми реалізації та роль у системі публічної влади аналізувалися такими визнаними науковцями, як В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, І.П. Голосніченко, О.Ф. Андрійко, М.І. Іншакова, І.О. Кресіна, М.П. Орзіх, В.М. Манохін, В.Ю. Терехов, О.Ю. Шостко та іншими дослідниками. В їх працях ґрунтовно розглянуто інституційні й нормативні засади здійснення правоохоронної функції, її місце в системі державної влади, а також питання функціонування окремих правоохоронних органів. Втім, поза безпосередньою увагою більшості

з них залишився теоретико-правовий аспект інституційної стійкості правоохоронної функції в умовах масштабних викликів і загроз.

Метою дослідження є з'ясування правової природи та особливостей реалізації правоохоронної функції держави у контексті забезпечення національної стійкості в сучасних умовах української державності.

Виклад основного матеріалу. Правоохоронна функція належить до базових напрямів діяльності держави та є невід'ємним елементом реалізації публічної влади. Правоохоронна функція держави належить до основних публічних функцій і є центральним компонентом забезпечення правопорядку та конституційного ладу. Як зазначає І.М. Коросташова, реалізація правоохоронної функції держави вимагає формування належної судової системи та мережі правоохоронних органів, спроможних забезпечити її ефективне виконання, причому їхня організація та діяльність мають ґрунтуватися на дотриманні принципу верховенства права [1, с. 48].

Конституційно-правове підґрунтя здійснення державою правоохоронної функції закладено в статтях 3, 17 і 19 Конституції України, що передбачають обов'язок держави захищати права людини і громадянина правовими засобами [2]. Юридичний висновок про сучасний зміст правоохоронної функції сформував В. Ю. Тереховим, який окреслює її як багатокомпонентний напрям державної політики. Як зазначає автор, сучасна правоохоронна діяльність розвивається у напрямі зменшення надмірної орієнтації на примус, посилення сервісної та провітницької складових, утвердження прозорості, підзвітності та підконтрольності громадськості, розширення інтеграції у сферу інформаційних і комерційних відносин, підвищення відповідальності перед місцевими громадами в умовах децентралізації, а також удосконалення нормативного забезпечення правоохоронної інфраструктури, зокрема її антикорупційної складової [3, с. 95].

Таким чином, у межах системи публічних функцій держави правоохоронна функція виступає як комплексний інструмент реалізації державної політики з метою захисту правових інтересів суспільства. Сучасна її інтерпретація охоплює не лише реагування на порушення, але й превенцію, аналітику, взаємодію з громадою та дотримання високих стандартів законності.

Упродовж останнього десятиліття у вітчизняному та міжнародному правовому дискурсі спостерігається поява та поступове закріплення нових категорій, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки та публічного порядку. Однією з таких категорій є поняття «стійкість», яке в сучасних умовах набуло статусу самостійної правової та управлінської засади. Його поява зумовлена сукупністю об'єктивних факторів, серед яких — зростання інтенсивності та різноманітності загроз, що посягають на основи державності, територіальної цілісності, прав і свобод людини.

Виникнення та закріплення терміну «стійкість» у правовому полі України тісно пов'язане з новими викликами у сфері безпеки, які мають комплексний характер і проявляються у військовій, політичній, економічній, інформаційній та гуманітарній сферах. Початок збройної агресії проти України у 2014 році, а згодом її ескалація у 2022 році створили умови, за яких традиційні підходи до забезпечення національної безпеки виявилися недостатніми. Стало очевидним, що замість традиційних заходів попередження та реагування необхідне формування такої моделі публічного управління, яка здатна зберігати функціонування основних суспільних інститутів, захищати критично важливі об'єкти та забезпечувати належний рівень публічних сервісів навіть у надзвичайних обставинах.

Міжнародне право та практика Європейського Союзу і Ради Європи все частіше трактують поняття «стійкість» як ключову характеристику спроможності держави забез-

печити своєчасне виявлення й нейтралізацію загроз, зберігати керованість у кризових ситуаціях та забезпечувати відновлення функціональності інституцій і сервісів після криз. Так, План дій Ради Європи для України «Стійкість, відновлення та реконструкція» на 2023-2026 роки формує механізм відновлення з фокусом на стійкість органів влади і захист прав людини. У цьому плані запропоновані заходи, що базуються на стандартах Ради Європи, спрямовані на супровід процесу реконструкції та економічного відновлення в Україні з метою підтримки зміцнення стійкості українських державних інституцій, посилення демократичного управління та верховенства права, а також захисту основних прав громадян [4].

В Україні нормативне закріплення поняття «стійкість» відбулося із затвердженням Указом Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021 Концепції забезпечення національної системи стійкості [5]. Цей нормативно-правовий акт, а також інші, розроблені на його виконання, стали правовою основою для формування нового підходу до забезпечення безпеки, в якому центральне місце займає саме категорія «стійкість». Таким чином, передумовами виникнення та закріплення цього терміну в науковій і правовій площині стали трансформація безпекового середовища, накопичення негативного досвіду реагування на багатомірні кризи, а також впровадження міжнародних стандартів, що орієнтують держави на комплексне зміцнення своєї інституційної та суспільної спроможності до протидії загрозам.

Правоохоронна функція держави в умовах воєнної агресії та зростання гібридних загроз зазнає істотної трансформації, що зумовлено як внутрішніми, так і зовнішніми чинниками. Традиційно ця функція асоціювалася з реагуванням на правопорушення та підтриманням публічного порядку та безпеки. Водночас сучасна безпекова ситуація зумовлює необхідність її розширеного розуміння — як системної діяльності, спрямованої на забезпечення національної стійкості, збереження верховенства права та неперервності реалізації прав і свобод людини навіть у кризових обставинах.

З урахуванням цього, можна виокремити наступні ключові особливості реалізації правоохоронної функції держави у сучасних умовах.

1. Еволюція від традиційної моделі до комплексної превентивно-стабілізаційної діяльності. Правоохоронна функція і раніше включала превентивну складову, проте сучасні умови збройної агресії та гібридних загроз змінили масштаби, інструменти та контекст її реалізації. Якщо раніше превенція була переважно спрямована на запобігання правопорушенням, то нині вона поєднується зі стабілізаційними заходами, що забезпечують неперервність роботи публічних інститутів та захист критично важливих об'єктів, особливо на деокупованих територіях. Так, правоохоронні органи реалізують комплекс заходів, у яких превентивна діяльність тісно інтегрована із стабілізаційною.

К.Л. Бугайчук видаляє загальні та спеціальні стабілізаційні заходи, які здійснюються, зокрема органами Національної поліції України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, підрозділами Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, залученими до відновлення правопорядку та забезпечення публічного порядку та безпеки, зокрема, на деокупованих територіях. Як зазначає науковець, загальні стабілізаційні заходи на деокупованих територіях охоплюють створення умов для безперервної роботи органів влади, відновлення діяльності комунальних підприємств, закладів освіти та охорони здоров'я, а також надання гуманітарних послуг населенню, а спеціальні стабілізаційні заходи спрямовані на інфраструктурну підтримку, посилення охорони кордону, тимчасову

ізоляцію території, захист важливих об'єктів і комунікацій, забезпечення безпеки маршрутів, реалізацію режимних обмежень, проведення заходів цивільного захисту та ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, а також підтримання публічної безпеки і правопорядку з попередженням та припиненням правопорушень [6, с. 15-16].

Виконуючи визначені в статті 2 закону України «Про прокуратуру» функції [7], прокуратура не лише реалізує свої повноваження у сфері підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина і держави в суді, а й здійснює системний вплив на забезпечення правопорядку та стабільності функціонування публічних інститутів. Зокрема, превентивний аспект виявляється у здійсненні нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове розслідування, що дозволяє своєчасно виявляти й усувати порушення, які можуть перерости у загрозу публічній безпеці. Стабілізаційна складова діяльності прокуратури проявляється у контролі за додержанням законності при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистості свободи, що забезпечує збереження правового порядку навіть в умовах воєнного стану. Таким чином, прокуратура, виконуючи як процесуальні, так і наглядові функції, формує важливий елемент превентивно-стабілізаційного механізму держави, спрямованого на запобігання дестабілізації, захист прав людини та підтримання легітимності публічної влади.

Державне бюро розслідувань відповідно до покладених на нього функцій [8] виконує завдання із запобігання, виявлення, припинення та розслідування правопорушень, учинених високопосадовцями, суддями, працівниками правоохоронних органів та у сфері військової служби. Така інтеграція спрямована на збереження безперервності роботи публічних інститутів, недопущення підриву функціонування органів державної влади та забезпечення захисту критично важливих об'єктів.

Служба безпеки України забезпечує превентивний та стабілізаційний вплив шляхом проведення контррозвідальних і антитерористичних заходів, спрямованих на виявлення та нейтралізацію загроз, які можуть порушити безперервну роботу органів влади або стратегічних об'єктів. Значна увага приділяється кіберзахисту та протидії інформаційним операціям, що здатні викликати дестабілізацію у суспільстві [9].

Таким чином, прокуратура, Державне бюро розслідувань, Служба безпеки України та інші правоохоронні органи, виконуючи свої повноваження у сферах процесуального нагляду, розслідування, контррозвідальної та антитерористичної діяльності, інтегрують превентивні та стабілізаційні заходи, що забезпечує захист критично важливих об'єктів, зміцнення правопорядку і збереження легітимності публічної влади навіть в умовах воєнного стану.

2. Поєднання силових і сервісних функцій. На відміну від традиційної моделі, орієнтованої переважно на силове забезпечення правопорядку та реагування на правопорушення, сучасна правоохоронна функція держави передбачає комплексний підхід, у якому силові інструменти тісно поєднуються із сервісними завданнями. Йдеться не лише про фізичну охорону публічного порядку та протидію злочинності, а й про створення умов для безперешкодного та безпечного доступу населення до базових публічних сервісів — адміністративних, соціальних, медичних, освітніх. На наш погляд, збереження безперервного доступу громадян до базових публічних послуг у кризових умовах, зокрема в умовах воєнного стану, виступає одним із ключових індикаторів стійкості держави та ефективності її інститутів. Йдеться не лише про фізичну можливість отримання таких послуг, але й про забезпечення їх

належної якості, правової захищеності та рівного доступу для всіх категорій населення, включно з особами, які перебувають на територіях, що зазнали впливу бойових дій або перебувають у процесі відновлення після деокупації. Забезпечення цього доступу вимагає злагодженої взаємодії між органами державної влади, правоохоронними структурами, військово-цивільними адміністраціями та інститутами громадянського суспільства, що у комплексі формує довіру до держави та підтверджує її спроможність виконувати свої функції навіть в умовах масштабних загроз і системних викликів.

Наприклад, у межах поєднання силових і сервісних функцій правоохоронної діяльності реалізація державної міграційної політики в Україні передбачає одночасне виконання контрольних, охоронних та сервісних завдань. Правоохоронні органи та уповноважені суб'єкти міграційної сфери забезпечують дотримання вимог міграційного законодавства, здійснюють заходи з протидії нелегальній міграції та пов'язаним із нею загрозам національній безпеці, а також організовують надання адміністративних послуг, пов'язаних з оформленням документів, реєстрацією місця проживання, правовим супроводом та інтеграційною підтримкою іноземців і осіб без громадянства. Такий інтегрований підхід сприяє зміцненню правопорядку, підтриманню соціальної стабільності та формуванню належних умов для законної міграції.

3. Верховенство права як стримуючий і стабілізуючий фактор. Реалізація правоохоронної функції в умовах правового режиму воєнного стану, що визначений Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [10] суттєво розширює дискреційні повноваження органів безпеки та оборони. До таких повноважень належать перевірка документів у громадян, встановлення режимних обмежень, тимчасове обмеження свободи пересування, контроль та охорона об'єктів стратегічного значення, а також інші заходи, пов'язані із забезпеченням національної безпеки та оборони. Водночас правовий режим воєнного стану передбачає суворе дотримання принципу пропорційності між обсягом обмежень і реальними безпековими загрозами, а також тимчасовість їх застосування, що прямо закріплено у статті 64 Конституції України [2]. Це означає, що навіть за умов надзвичайних викликів будь-яке обмеження прав і свобод повинно мати законну підставу, бути обґрунтованим та застосовуватися лише на визначений строк.

Яскравим прикладом важливості таких обмежень є громадський інтерес до законопроекту про внесення змін до Закону «Про Національну гвардію України» щодо вдосконалення правових засад застосування заходів примусу військовослужбовцями Нацгвардії № 10311. Суспільний резонанс виявився настільки значним, що зумовило зокрема, Прес-службу Апарату Верховної Ради України [11] та Департамент комунікації МВС України [12] надати офіційні роз'яснення з цього приводу. Такий інтерес був зумовлений побоюваннями щодо можливого розширення повноважень військовослужбовців Національної гвардії України у сфері застосування заходів примусу. Водночас зміни, передбачені проектом, не передбачають надання нових правових інструментів, а спрямовані на уніфікацію та систематизацію вже чинних норм, що регулюють діяльність цього органу. Йдеться про приведення законодавства у відповідність до реалій воєнного стану та специфіки завдань, які виконують військовослужбовцями Нацгвардії, зокрема на прифронтових та деокупованих територіях, у стабілізаційних та контрдиверсійних операціях. Таким чином, законопроект має на меті підвищити правову визначеність діяльності НГУ, чітко окреслити межі та порядок застосування заходів примусу, а також узгодити регламенти з положеннями інших законів у сфері правоохоронної діяльності. Це покликано забезпечити баланс між ефективністю виконання завдань у сфері без-

пеки та дотриманням принципів верховенства права, пропорційності й захисту прав і свобод громадян.

Таким чином, фундаментальним викликом для сучасної правоохоронної системи є поєднання ефективності безпеки з мінімальним обмеженням прав людини. У цьому контексті прокуратура виконує функцію гаранта законності, забезпечуючи процесуальний нагляд за всіма діями правоохоронних органів, спрямованими на реалізацію заходів воєнного стану. В свою чергу, Державне бюро розслідувань у межах своєї компетенції здійснює документування та розслідування фактів неправомірного використання розширених повноважень з боку високопосадовців, працівників правоохоронних органів чи військовослужбовців, що можуть призвести до порушення прав і свобод громадян або підризу стабільності роботи органів влади.

4. Інституційна взаємодія як системний елемент. Стійкість держави неможлива без ефективної координації між правоохоронними органами та органами державної влади. Сучасна взаємодія Національної поліції України, органів прокуратури України, Державного бюро розслідувань, Національної гвардії України, Служби безпеки України та військово-цивільних адміністрацій передбачає об'єднання оперативних, процесуальних і управлінських зусиль. Як слушно зазначає О.О. Резнікова, недостатня узгодженість та наявні прогалини у міжвідомчій взаємодії у сфері забезпечення національної безпеки та стійкості перешкоджають впровадженню комплексного підходу до формування готовності держави реагувати на загрози різного характеру та ліквідовувати наслідки масштабних кризових ситуацій [13, с. 340].

Діяльність військово-цивільних адміністрацій є невід'ємною складовою системи інституційної взаємодії, оскільки вони виступають центральною ланкою координації між усіма ключовими суб'єктами безпекового середовища. Виконуючи функції органів державної влади та місцевого самоврядування в особливих умовах [14], ці адміністрації забезпечують узгодженість дій правоохоронних органів, сил оборони, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій різних форм власності. Вони не лише організовують і спрямовують спільні заходи з охорони публічного порядку, захисту критично важливих об'єктів та відновлення інфраструктури, а й виступають посередником у розподілі ресурсів, обміні інформацією та формуванні єдиних алгоритмів реагування на загрози. Завдяки такій координаційній ролі військово-цивільних адміністрацій сприяють уникненню підвищенню ефективності управлінських і правоохоронних заходів та забезпеченню комплексного підходу до підтримання безпеки і стабільності на підконтрольних та деокупованих територіях.

5. Пріоритет захисту критичної інфраструктури. Відповідно до Закону України «Про критичну інфраструктуру», «об'єкти критичної інфраструктури – об'єкти інфраструктури, системи, їх частини та їх сукупність, які є важливими для економіки, національної безпеки та оборони, порушення функціонування яких може завдати шкоди життєво важливим національним інтересам» [15]. Тому захист критичної інфраструктури сьогодні розглядається як один із ключових пріоритетів реалізації правоохоронної функції держави, оскільки від безперебійної роботи таких об'єктів залежить стабільність економіки, безпека громадян та стійкість публічних інститутів. Чинне законодавство визначає систему правових і організаційних заходів, спрямованих на запобігання загрозам, реагування

на інциденти та оперативне відновлення функціонування стратегічно важливих об'єктів. Реалізація цього завдання передбачає скоординовану діяльність суб'єкти національної системи захисту критичної інфраструктури, які поєднують фізичну охорону, кіберзахист, процесуальний нагляд та управлінські заходи. Такий підхід забезпечує комплексний захист критичної інфраструктури і сприяє збереженню її працездатності.

6. Інтеграція фізичної та кібербезпеки. Гібридний характер сучасних загроз, що поєднують фізичні атаки та кібератаки, вимагає єдиного, узгодженого підходу до захисту матеріальних і цифрових ресурсів. Критично важливі об'єкти інфраструктури — від енергетичних систем і транспортних вузлів до органів публічної влади та медичних закладів — одночасно піддаються ризикам фізичного пошкодження та втручання в їхні інформаційні системи. У таких умовах інтеграція заходів фізичної охорони та кіберзахисту в єдину систему безпеки стає ключовою передумовою забезпечення стійкості. Це передбачає скоординовану взаємодію всіх зацікавлених суб'єктів, об'єднання ресурсів, інформації та планів реагування для своєчасного виявлення загроз, їх нейтралізації та оперативного відновлення функціонування об'єктів.

Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» визначає ключових суб'єктів, до яких, зокрема, належать, правоохоронні, розвідувальні і контррозвідувальні органи, суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до закону [16]. Таким чином, забезпечення кібербезпеки в Україні є результатом комплексної та багаторівневої взаємодії різних інституцій, кожна з яких виконує специфічні завдання у межах своєї компетенції. Така модель передбачає об'єднання зусиль силових структур, органів безпеки та оборони, військових формувань і спеціалізованих підрозділів, що дає змогу формувати цілісну систему протидії кіберзагрозам. Її ефективність ґрунтується на узгодженості дій, своєчасному обміні інформацією, спільному плануванні заходів реагування та поєднанні превентивних і оперативних інструментів. Це дозволяє мінімізувати ризики, підвищити рівень захисту критичної інфраструктури та забезпечити стабільність функціонування державних і суспільних інституцій.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що правоохоронна функція держави як складова забезпечення національної стійкості — це врегульована правом діяльність уповноважених органів, спрямована на охорону конституційного ладу, захист прав і свобод людини, підтримання законності, публічного порядку та безпеки, а також безперервності функціонування критично важливих об'єктів і сервісів з метою збереження керованості держави та її здатності відновлюватися після кризових впливів.

З урахуванням цього, можна виокремити такі ключові особливості реалізації правоохоронної функції держави у сучасних умовах: еволюція від традиційної моделі до комплексної превентивно-стабілізаційної діяльності; поєднання силових і сервісних функцій; верховенство права як стримуючий і стабілізуючий фактор; пріоритет захисту критичної інфраструктури; інституційна взаємодія як системний елемент, інтеграція фізичної та кібербезпеки. Більш докладніший аналіз кожної зазначеної особливості, на наш погляд, є перспективними напрямками подальших наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коросташова І. М. Судові та правоохоронні органи України (питання класифікації). *Правова позиція*. 2021. № 3 (32). С. 47–52.
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр>
3. Терехов В. Сучасні аспекти теоретико-правового забезпечення реалізації правоохоронної функції держави. *Наукові записки. Серія: Право*. 2021. Випуск 11. С. 91–96.
4. Council of Europe. Action Plan for Ukraine «Resilience, Recovery and Reconstruction» 2023–2026. Strasbourg : Council of Europe, 2023. 24 p. URL: <https://rm.coe.int/action-plan-ukraine-2023-2026-eng/1680aa8280>

5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про запровадження національної системи стійкості» : Указ Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/2021#n5>
6. Бугайчук К. Л. Стабілізаційні заходи на деокупованих територіях: концептуальне розуміння, класифікація, особливості застосування. *Право і безпека*. 2024. № 1 (92). С. 9–22.
7. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18?find=1&text#Text>
8. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 листопада 2015 р. № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
9. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
10. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
11. Законопроект № 10311 не лише розширює повноваження Національної гвардії України, але й встановлює чіткі межі їх застосування. URL : https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/260269.html
12. Роз'яснення щодо законопроекту про внесення змін до закону «Про Національну гвардію України» URL: <https://mvs.gov.ua/news/roziasnennia-shhodo-zakonoprojektu-pro-vnesennia-zmin-do-zakonu-pro-nacionalnu-gvardiiu-ukrayini>
13. Резнікова О.О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. Київ : НІСД, 2022. 532 с
14. Про військово-цивільні адміністрації : Закон України від 03 лютого 2015 р. № 141-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>
15. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1882-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1882-20>
16. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>